

AVANS Hogeschool

Advanced Business Creation

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande, voltijdse hbo-bacheloropleiding Advanced Business Creation van AVANS Hogeschool, op de locatie 's-Hertogenbosch. De beoordeling van de opleiding Advanced Business Creation is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van AVANS Hogeschool en in overleg met de opleiding is samengesteld. Het panel is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2013 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 28 en 29 mei 2013.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer dr. ing. J.A. Jurriëns MSc (voorzitter, domeindeskundige)

De heer prof. dr. J.A. van den Born CFA (domeindeskundige)

De heer prof. dr. A.G.L. Romme (domeindeskundige)

De heer S. Barendregt (studentlid)

Mevrouw H.G. Burgler (extern) auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2013*.

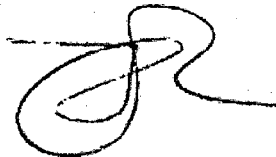
Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen. De visitatie is uitgevoerd conform de in het *NQA Protocol 2013* beschreven procedure.

Het visitatiepanel heeft op eigen verzoek één extra gesprek gevoerd met de opleidingscoördinator en de coördinator van het afstuderen. In dit gesprek is verheldering gegeven over de wijze van beoordelen van het afstudeerwerk. Eén student heeft gebruik gemaakt van het open spreekuur. Deze student wilde zijn tevredenheid over de opleiding onder de aandacht van het visitatiepanel brengen. De informatie uit de extra gesprekken over de beoordelingsprocedure van het afstudeerwerk en over de waardering door een student zijn in het visitatierapport verwerkt.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

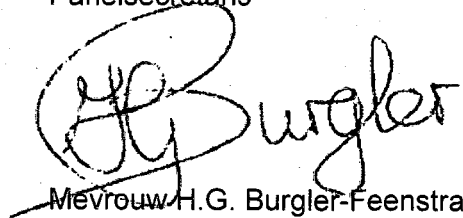
Utrecht, 23 juli 2013

Panelvoorzitter

De heer dr. ing. J.A. Jurriëns MSc

Panelsecretaris

Mevrouw H.G. Burgler-Feenstra

Samenvatting

De nieuwe hbo-bacheloropleiding Advanced Business Creation van AVANS Hogeschool in 's Hertogenbosch startte in 2008 met 23 studenten. De opleiding is uniek in Nederland en in 2013 staan er 306 studenten ingeschreven. Na een fase van ontwikkeling en groei is de opleiding nu toe aan evaluatie en stabilisering. De opleiding hoort nu nog bij de Academie voor Marketing, maar valt vanaf september 2013 onder de nieuwe Academie voor Ondernemerschap, Marketing en Innovatie.

Op 28 en 29 mei 2013 is de opleiding door het visitatiepanel bezocht. Het panel bestudeerde documenten, studiemateriaal, toetsen en afstudeerwerken en voerde gesprekken met studenten, docenten, vertegenwoordigers van het werkveld en de directie.

Op grond van alle verkregen informatie beoordeelt het panel de opleiding als geheel met een **voldoende**.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding Advanced Business Creation leidt studenten op tot business professionals die creatief zijn en gericht zijn op innovatie. Wie aan deze opleiding studeert wordt een 'business creator'. Om studenten te helpen ontdekken of deze opleiding een goede keus voor hen is, doen zij mee aan een intakeprocedure. Studenten voeren onder andere een intakegesprek met een docent en maken een leerstijltest en een test voor creatief denken.

Om business creator te worden moet de student zich negen kerncompetenties eigen maken, zoals het commercieel en creatief vermogen en het vermogen tot samenwerking. De kerncompetenties komen voort uit drie verschillende domeinen, namelijk commerce, kunst (design) en communicatie. De beroepstaken die bij de business creator horen zijn onderzoeken, innovatief en creatief denken, ondernemen, leiden en managen. Vanaf 2014 mogen afgestudeerden zich Bachelor of Business Administration noemen en tot die tijd is de graad Bachelor of Commerce.

Het visitatiepanel vindt dat werkveld en samenleving behoefte hebben aan business professionals die gericht zijn op innovatie. De combinatie van commerciële en creatieve vaardigheden is daarvoor inderdaad belangrijk. De kerncompetenties zijn volgens het panel goed geformuleerd en van het juiste niveau voor hbo-bachelorstudenten. Wel vindt het panel de kerncompetenties nog te veel een optelsom van competenties uit drie verschillende domeinen. Daardoor is het moeilijk om de geheel eigen, specifieke competenties van de business creator te definiëren, ten opzichte van andere bedrijfskundige en commerciële studenten. Dit is extra belangrijk omdat de opleiding uniek is in Nederland en nog moet werken aan een brede erkenning in het werkveld.

Het visitatiepanel beoordeelt standaard 1 als **voldoende**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De opleiding Advanced Business Creation heeft een eigen en innovatieve visie op onderwijs. Deze visie krijgt gestalte in het concept van de ABC-factory. De ABC-factory staat voor samenwerking tussen studenten, docenten, werkveld en opdrachtgevers. Dit gebeurt tijdens projecten en in een onderwijsvorm die 'de kenniskring' heet.

In de kenniskring wordt van studenten verwacht dat zij zelf informatie verzamelen en die met elkaar uitwisselen. De ABC-factory staat ook voor een aantal specifieke werkruimtes met de namen community-, creativity- en skillsroom. Over het algemeen wordt bij deze opleiding veel initiatief en zelfstandigheid van de studenten verwacht.

Vanaf jaar 1 werken studenten aan reële praktijkopdrachten en wordt onderlinge concurrentie tussen de projectgroepen gestimuleerd. Op deze manier bootst de opleiding na hoe het ook in de praktijk zou kunnen gaan. Vakken en vaardigheden die in het lesrooster zijn opgenomen, ondersteunen de projecten. Voorbeelden zijn marketing, statistiek, accountability, innovatiemanagement, creatief denken, gesprekstechnieken, overtuigen en beïnvloeden. De stage in jaar 3 en het afstuderen in jaar 4 vinden geheel in het werkveld plaats.

De opleiding begeleidt studenten in hun studieloopbaan en in het verkennen van hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Dit gebeurt bij de studieonderdelen BViK (studieloopbaanbegeleiding) en beroepshouding.

Er is duidelijk studiemateriaal beschikbaar voor alle studieonderdelen en het visitatiepanel heeft vastgesteld dat daarin alle kerncompetenties aan bod komen.

Studenten zijn over het geheel zeer tevreden over hun opleiding. De docenten hebben vakkennis en kunnen voorbeelden geven uit hun eigen beroepspraktijk. Studenten en docenten voelen zich bij elkaar betrokken. Studenten waarderen de keuzemogelijkheden binnen de projecten en de kenniskring. Juist de combinatie van creativiteit en zakelijkheid spreekt hen aan. Zij ontwikkelen zich volgens eigen zeggen tot 'een schakel tussen twee werelden'. Studenten missen ook wel bepaalde studieonderdelen, zoals dataverwerking, product design en web design. Sommige studieonderdelen worden naar de mening van studenten te oppervlakkig behandeld. Dit laatste betreft vooral de financiële aspecten van bedrijfsvoering en ondernemen en, meer in het algemeen, vaardigheden in kwantitatieve analyse. De opleiding kiest eerder voor competentieverwerving in de breedte dan voor diepgang.

Het panel vindt de onderwijsleeromgeving van bovengemiddelde kwaliteit, ook al zijn er verbeteringen mogelijk door de financiële kant van bedrijfsvoering en ondernemen te versterken, door onderzoek sterker aan te zetten en meer verbinding te zoeken met het lectoraat Innovatief Ondernemerschap. De opleiding slaagt er goed in om de werkelijkheid van het bedrijfsleven en het ondernemen in het onderwijs na te bootsen.

Het visitatiepanel beoordeelt standaard 2 als **goed**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding Advanced Business Creation gebruikt verschillende toetsvormen om kennis, vaardigheden of geïntegreerde competenties vast te stellen. Voorbeelden zijn schriftelijke tentamens, werkstukken, presentaties, peer assessments, reflectieverslagen en een

portfolio. In de loop van de studie jaren worden opgaven complexer en moet de student steeds meer zelfstandig handelen. De opleiding spreekt over het niveau van leerling, gezet en meester.

Het visitatiepanel vindt het toetsstelsel van de opleiding zorgvuldig. Op deze manier is de student werkelijk in staat om zich de negen kerncompetenties eigen te maken.

De examen- en toetscommissie (academiebreed georganiseerd) bewaken de kwaliteit van toetsen en beoordelen. De examencommissie doet dit door op te letten of het proces van toetsen goed verloopt en of bij afstuderen echt alle studieonderdelen zijn afgerond. Ook bepaalt de examencommissie welke docenten examinator mogen zijn. De toetscommissie zorgt voor scholing van docenten en screening van toetsen. Ook de docenten zelf zoeken aantoonbaar naar onderlinge afstemming over de inhoud en de beoordeling van toetsen.

Het visitatiepanel heeft het afstudeerwerk van alle eerste elf afgestudeerden bestudeerd. Dit afstudeerwerk is van voldoende hbo-niveau. Studenten kunnen een gestructureerd rapport schrijven waarin een vraagstelling uit het werkveld wordt uitgewerkt op basis van theorie en praktijkinformatie. Het panel vindt in het afstudeerwerk nog niet structureel de specifieke kenmerken van de business creator terug, hoewel sommige werken wel creatief zijn vormgegeven. Ook zouden sommige onderzoekstechnische aspecten, zoals bronverwijzing en -vermelding, adequater moeten worden uitgevoerd. Over het algemeen komt de laatste fase van de innovatiecyclus, implementatie, naar de mening van het visitatiepanel te weinig aan bod. De opleiding heeft het afstuderen zelf ook geëvalueerd en al besloten om de kerncompetentie creativiteit vermogen in het toekomstige afstudeerwerk zwaarder te laten wegen.

De opleiding heeft een eigen alumni-onderzoek uitgevoerd onder de eerste afgestudeerden. De meesten van hen hebben een baan op hbo-niveau. Tijdens de visitatie zijn werkveldvertegenwoordigers te spreken over het zelfsturend vermogen van de studenten, ze nemen initiatief, zijn conceptueel en creatief sterk en hebben goede 'soft skills'.

Het visitatiepanel beoordeelt standaard 3 als **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten	21
3	Eindoordeel over de opleiding	27
4	Aanbevelingen	29
5	Bijlagen	31
	Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	33
	Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	35
	Bijlage 3 Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	37
	Bijlage 4 Bezoekprogramma	43
	Bijlage 5 Bestudeerde documenten	45
	Bijlage 6 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	47
	Bijlage 7 Verklaring van volledigheid en correctheid	49

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Advanced Business Creation
2. Registratienummer opleiding in CROHO	30016
3. Oriëntatie en niveau	Hbo Bachelor
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Afstudeerrichting(en)	n.v.t.
6. Variant(en)	Voltijd
7. Locatie(s)	's Hertogenbosch
8. AD-programma*	n.v.t.
9. Registratienummer AD in CROHO	n.v.t.
10. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Toets nieuwe opleiding, besluit d.d. 4 juni 2009
11. Code of conduct	AVANS heeft de Code of conduct ondertekend

*) Associate Degree, indien van toepassing

Administratieve gegevens van de instelling

12. Naam instelling	AVANS Hogeschool
13. Status instelling	Bekostigd
14. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Instellingstoets is aangevraagd

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

1. In- door- en uitstroomgegevens van – zo mogelijk – de laatste zes cohorten

Uitval uit het eerste jaar:

Cohort	2008	2009	2010	2011
Uitval	26%	17%	17%	14%

Uitval uit de bachelor, na herinschrijving in het tweede studiejaar: Van cohort 2008 is 23,5% uitgevallen na de propedeuse (peildatum februari 2013).

Diplomarendement: Van cohort 2008 heeft 64,7% na 4,5 jaar het diploma behaald (peildatum februari 2013).

2. Gerealiseerde docent-studentratio

1 : 24

3. Gemiddeld aantal contacturen¹ per fase van de studie (een fase kan bijvoorbeeld aangegeven worden in reguliere studiejaren, de stage en de afstudeerperiode).

Studiefase	1	2	stage	E-fase	afstuderen
Contacturen	12,8	10,6	0,8	4,0	0,8

¹ De opleiding hanteert als definitie voor 'contactuur': de tijd die studenten via geroosterde uren op de hogeschool doorbrengen, inclusief schriftelijke toetsing, stage- en afstudeerbegeleiding. Een gedurende 7 lesweken ingeroosterd studieonderdeel van 2 uur per week is op blokbasis (10 weken) voor 1,4 uur verwerkt.

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

In het document *Beroepsprofiel ABC 2013* verklaart en verantwoordt de opleiding het beroeps- en opleidingsprofiel, waarin innovatie het leidend principe is. Op grond van een externe analyse vanuit economisch, wetenschappelijk, maatschappelijk en arbeidsmarkt perspectief, stelt de opleiding vast dat er behoefte is aan professionals op het gebied van marktgedreven innovatie en innovatiegericht management. Deze professionals worden business creators genoemd. De werkveldadviescommissie heeft samen met de opleiding aan het beroepsprofiel 2013 gewerkt. Het visitatiepanel beaamt de behoefte aan creatieve business professionals.

De opleiding Advanced Business Creation werd in juni 2008 als nieuwe opleiding positief door de NVAO beoordeeld, waarna de opleiding met 23 studenten startte. Inmiddels is het studentenaantal gegroeid tot 306 in 2012-2013. In 2008 was het opleidingsprofiel afgeleid van en gebaseerd op de landelijk vastgestelde domeincompetenties Commerce, Kunst (design) en Communicatie. In 2013 is dit nog steeds het geval. De opleiding onderscheidt negen kerncompetenties voor de business creator. Vijf daarvan, waaronder het commercieel vermogen en het vermogen tot organiseren en regisseren, zijn ontleend aan het domein Commerce. Twee aan het domein Kunst (het creatief vermogen en het vermogen tot vernieuwing) en één aan het domein Communicatie, namelijk het vermogen tot communicatieve implementatie. En er is een overstijgende competentie: het vermogen tot samenwerking, reflectie en persoonlijke ontwikkeling (zie bijlage 1 voor het gehele competentieprofiel). Afgestudeerden ontvangen tot januari 2014 de graad Bachelor of Commerce en daarna, conform landelijke afspraken, de graad Bachelor of Business Administration. Om de overgang naar het bedrijfskundig domein van de Business Administration goed te laten verlopen heeft de opleiding haar kerncompetenties afgezet tegen de Body of Knowledge and Skills van de Bachelor of Business Administration. Dit schema laat zien dat er veel overlap bestaat tussen het huidige en het nieuwe domein en dat Human Resource Management en financiële en juridische aspecten meer aandacht in zowel de competenties als het curriculum verdienen. De opleiding heeft in de gesprekken met het visitatiepanel getoond zich hiervan bewust te zijn.

De negen kerncompetenties worden door de opleiding uitgewerkt in beroepscompetenties waarover de beginnende business creator moet beschikken. Voorbeelden zijn: de externe en interne omgeving methodisch in kaart brengen, analyseren en interpreteren of creatief-denken-sessies organiseren, faciliteren en evalueren.

Ook zijn de vier beroepstaken, namelijk onderzoeken, innovatief en creatief denken, ondernemen, leiden en managen, waarop de kerncompetenties zijn gebaseerd, beschreven en uitgewerkt in persoonlijke eigenschappen en voorbeeldproducten (*Beroepsprofiel ABC 2013*). Zo hoort bij onderzoeken onder andere de eigenschap nieuwsgierig zijn en één van de voorbeeldproducten is een brancheverkenning. Bij leiden en managen hoort onder andere het overzien van risico's en kan een plan van aanpak een voorbeeldproduct zijn. Het visitatiepanel vindt dat de opleiding de kerncompetenties, door ze op verschillende manieren uit te werken, inzichtelijk concretiseert.

In een schema laat de opleiding zien hoe de negen kerncompetenties samenhangen met zowel de internationaal erkende Dublin descriptors als met de nationaal erkende hbo-standaard van 2009. Deze hbo-standaard vraagt onder andere aandacht voor een goede theoretische basis en voor professioneel vakmanschap. De opleiding Advanced Business Creation heeft als uitgangspunt dat de vier beroepstaken alleen goed kunnen worden uitgevoerd als er een gedegen theoretische basis onder ligt en als de taken met passie en authenticiteit worden uitgevoerd. In de gesprekken met docenten, studenten en werkveldvertegenwoordigers is het visitatiepanel overtuigd geraakt van de nadruk op ('just in time') kennisverwerving en van de passie waarmee docenten en studenten de opleiding en het leren vormgeven. Meer hierover onder standaard 2 en 3.

De opleiding Advanced Business Creation is in Nederland uniek in zijn soort. Bij de ontwikkeling ervan heeft de opleiding zich laten inspireren door het International Center for Studies in Creativity van de Buffalo State University in de Verenigde Staten. Momenteel werkt de opleiding samen met de Erasmushogeschool Brussel, die een opleiding wil starten met de naam Idea Management – Innovative Business. Bredere nationale en internationale samenwerking zou de opleiding kunnen helpen een basis te creëren voor een erkend specifiek beroepsprofiel van de business creator, waar naar de mening van het visitatiepanel er nu nog te veel sprake is van een optelsom van competenties uit drie verschillende domeinen.

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel stelt vast dat werkveld en samenleving behoefte hebben aan business professionals die tegelijkertijd creatief zijn en gericht zijn op innovatie: een business creator. Het panel vindt de negen kerncompetenties van de business creator inhoudelijk relevant en stelt vast dat de competenties en de uitwerking daarvan tot stand zijn gekomen in samenspraak met het werkveld en met oog voor de ontwikkelingen in dat werkveld. Wel vindt het panel de kerncompetenties nog te veel een optelsom van competenties uit drie verschillende domeinen, waardoor het moeilijk is om de geheel eigen, specifieke competenties van de business creator te definiëren en betekenis te geven in het werkveld. Het panel acht dit laatste desté belangrijker nu de opleiding zich staande moet houden binnen het nog ruimere profiel van de Bachelor of Business Administration. De opleiding moet een weg vinden om in dit bedrijfskundige veld duidelijk te maken waar de business creator nu precies voor staat, in nationaal en internationaal perspectief.

De opleiding toont volgens het visitatiepanel, wat betreft de huidige negen kerncompetenties, zowel in de documenten als in de gesprekken, aan dat zij voldoen aan het bachelorniveau, zoals gedefinieerd in de Dublin descriptors en de hbo-standaard.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

De opbouw van het programma

Het curriculum van de opleiding Advanced Business Creation kent een verdeling in drie fasen. De P-fase, of beroepsoriënterende fase, omvat vier blokken in het propedeutisch jaar. De K-fase, kernfase of beroepsvormende fase, bestaat uit vier blokken in jaar 2 en het eerste stage-semester in jaar 3. De E-fase, eindfase of beroepsvoorbereidende fase, omvat het laatste semester van jaar 3 en de minor en het afstuderen in jaar 4. De drie fasen van de opleiding vallen samen met drie niveau-aanduidingen: leerling, gezelschap en meester. De eerste twee studiejaar zijn verdeeld in steeds vier blokken en de jaren 3 en 4 zijn verdeeld in twee semesters. In elk blok of semester staat een inhoudelijk thema centraal, zoals Consumer & prosumer, Creating new business of Innovation management. Elk blok in jaar 1 en 2 heeft dezelfde structuur en bestaat uit een project van 3 EC, de kenniskring van 3 EC, vakken die het project ondersteunen 4 EC, creatieve en professionele vaardigheden 3 EC, de BViK (studieloopbaanbegeleiding) 1 EC en beroepshouding 1 EC. Een ander ordeningsprincipe zijn de twee leerlijnen: de taakgestuurde lijn (project, kenniskring, BViK, beroepshouding) en de leerstofgestuurde lijn (vakken en vaardigheden). Over het gehele curriculum en binnen elk blok wordt bovendien de innovatiecyclus doorlopen. Dat wil zeggen dat de student zich, per blok met verschillende diepgang en concentrisch over de hele opleiding, bekwaamt in problem finding, ideation, concepting en implementation.

Kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen

De ABC-factory vormt de kern van het onderwijsconcept van de opleiding Advanced Business Creation. De ABC-factory is letterlijk en figuurlijk de ruimte waarin studenten, docenten, werkveld en opdrachtgevers elkaar ontmoeten en samenwerken. Het is tegelijk een onderwijsconcept en een fysiek aanwezig atelier (zie ook onder 'vormgeving van het programma'). Om het concept van de ABC-factory te laten werken zijn de onderwijsruimtes van groot belang. Tijdens de rondleiding heeft het visitatiepanel gezien dat de opleiding vanaf het begin in 2008 consequent de leeromgeving creëert die bij het innovatieve onderwijs past. Door de groei van het aantal studenten is de opleiding in de afgelopen jaren vier maal verhuisd. Elke keer opnieuw werd een eigen, flexibele ruimte ingericht, waar verschillende activiteiten tegelijkertijd kunnen plaatsvinden.

Ten tijde van de visitatie heeft de opleiding een vaste plek gekregen in het gebouw aan de Onderwijsboulevard in 's Hertogenbosch. Hier zullen een community-, een creativity- en een skillsroom worden ingericht. Al deze ruimtes bevinden zich in de directe omgeving van de docentenwerkplekken. Met de eigen ruimtes, die niet zijn opgenomen in het roosterproces van AVANS, neemt Advanced Business Creation een bijzondere positie in. AVANS toont hiermee de erkenning voor het innovatieve onderwijsconcept van de opleiding. Naast de eigen voorzieningen gebruiken de studenten van Advanced Business Creation uiteraard ook de AVANS-brede mediatheekvoorziening Xplora en Blackboard en Osiris als informatievoorzieningen.

Inhoud van het programma

Relatie tussen de beoogde eindkwalificaties en de inhoud van het programma

De opleiding maakt in de *Competentiematrix ABC, 2012* inzichtelijk dat alle negen kerncompetenties in de onderdelen van het programma en in alle vier de studiejaren terugkerend aan de orde komen. De concrete uitwerking van de competenties in het programma wordt zichtbaar in de blokschetsen en de daarbij horende modulebeschrijvingen. Voor alle blokken en semesters heeft de opleiding blokschetsen gemaakt, met daarin opgenomen:

- Een korte omschrijving van het blok;
- De doelen van het blok;
- De plaats van het blok in het curriculum van de opleiding, inclusief niveau-aanduiding;
- De typering van het blok in relatie tot de innovatiecyclus;
- De onderdelen of modules van het blok;
- De samenhang van dit blok met de andere onderdelen van het curriculum;
- De competenties en deelcompetenties die in dit blok aan de orde komen;
- De beroepstaken van de business creator die in dit blok aan de orde komen.

Voor elk onderdeel van het blok, bijvoorbeeld projecten, vakken of vaardigheden zijn modulebeschrijvingen aanwezig, waarin de blokdoelen zijn uitgewerkt tot moduledoelen. De modulebeschrijvingen geven ook informatie over het studieprogramma voor elke week, de toetsvorm en beoordelingscriteria en de voorgeschreven literatuur. De modulebeschrijvingen zijn voor zowel studenten als docenten de leidraad voor het onderwijs. Het visitatiepanel heeft inzage gekregen in alle blokschetsen en alle modulebeschrijvingen en heeft vastgesteld dat de opleiding deze informatie goed gestructureerd, digitaal beschikbaar heeft. Studenten vertellen tijdens de visitatie dat voor hen het studiemateriaal in Blackboard goed is te vinden.

Het feit dat de student de vier stappen van de innovatiecyclus in toenemende mate van complexiteit en zelfstandigheid doorloopt, garandeert de concentrische ontwikkeling van de competenties.

Kennis en kunde

Het programma van de opleiding Advanced Business Creation is gericht op competentieverwerving. Kennis en vaardigheden leveren de bouwstenen voor de competenties die geïntegreerd tot uitdrukking komen in de projecten, de stage en het afstuderen.

Kennisverwerving krijgt op twee manieren gestalte in het curriculum. Ten eerste zijn er de vakken, die in elk blok worden gegeven, zoals marketing, statistiek, accountability en innovatiemanagement. Voor deze vakken wordt literatuur voorgeschreven, die de studenten moeten bestuderen. Maar ook bij de projecten en in de zogenaamde kenniskring moeten studenten kennis opzoeken en zich eigen maken. Hier bepalen studenten zelf welke kennis nodig is en ook organiseren zij zelf op welke manier zij informatie kunnen ontsluiten, bijvoorbeeld door een gastdocent uit te nodigen. Het visitatiepanel heeft de *literatuurlijsten ABC 2012-2013* bestudeerd en ook boeken ter inzage gekregen. Het panel stelt vast dat de gebruikte literatuur inhoudelijk relevant is voor de business creator. Het niveau van de literatuur varieert naar de mening van het panel tussen populaire managementboeken en wetenschappelijke handboeken. Er wordt ook Engelstalige literatuur gebruikt. De opleiding zoekt in de literatuur eerder breedte dan diepgang en de 'harde', financiële kant van het ondernemen wordt in het programma en met de gekozen literatuur niet sterk belicht. Vaardigheden zoals creatief denken, gesprekstechnieken, overtuigen en beïnvloeden, worden enerzijds apart geoefend, anderzijds altijd toegepast in de projecten, de stage en het afstuderen. Alle projecten zijn gebaseerd op reële praktijkopdrachten en het programma kent ook veel ruimte voor studenten die op eigen initiatief werkveldvragen willen onderzoeken. De opleiding kent geen aparte leerlijn onderzoek. De student verwerft volgens de docenten onderzoeksvaardigheden in de projecten en de kenniskringen. Statistiek wordt in het derde blok van jaar 1 als vak gegeven. Nu de opleiding zich volledig heeft ontwikkeld en als geheel geëvalueerd is, zullen onderzoeksvaardigheden sterker in het curriculum worden aangezet. Hetzelfde geldt voor de contacten met het lectoraat Innovatief Ondernemerschap. Tot nu toe wordt nog niet intensief met dit lectoraat samengewerkt, maar het management heeft een aanvraag gedaan bij het College van Bestuur van AVANS om een expertisecentrum Ondernemerschap te ontwikkelen en daar als opleiding in te participeren. Het visitatiepanel juicht deze ontwikkeling toe. Vanuit een dergelijk expertisecentrum kan een eigen kennisdomein met betrekking tot business creation ontstaan, waarmee de opleiding Advanced Business Creation zich verder kan profileren. In de gesprekken met studenten is het panel ervan overtuigd geraakt dat de studenten Advanced Business Creation zich ontwikkelen tot initiatiefrijke, zelfstandige professionals. Zij blinken naar de mening van het panel uit in de zogenaamde 'soft skills' die in toenemende mate belangrijk zijn in het commerciële en bedrijfskundige domein. Studenten geven in de NSE 2012 op een vijfpuntsschaal een hoge waardering voor de mate waarin ze probleemoplossend vermogen hebben verworven (4,17), communicatieve vaardigheden hebben (4,04) en kunnen samenwerken met anderen (4,47).

Vormgeving van het programma

Didactisch concept en werkvormen

De opleiding Advanced Business Creation leidt de studenten op tot business creators of anders gezegd professionals op het gebied van marktgedreven innovatie en innovatiegericht management. Zo formuleert de opleiding het in het *Opleidingskader ABC 2013*. De leeromgeving moet daarom volgens de opleiding lijken op de beroepspraktijk en zelf ook innovatief en toekomstgericht van aard zijn, ruimte bieden en samenwerking faciliteren. De opleiding bereikt dit door een combinatie van veel structuur in de inrichting van het curriculum en veel ruimte en keuzevrijheid in de inhoud van de modules.

Onderdelen zoals de projecten, de kenniskring, de BViK, beroepshouding, stage en afstuderen stimuleren de student om samen te werken, initiatieven te nemen, met studenten, docenten en vertegenwoordigers van het werkveld in gesprek te gaan en te reflecteren op hun eigen competenties. Daarbij hanteert de opleiding een niveau-opbouw van leerling naar gezelschap en meester. Het gaat om niveaus in taakcomplexiteit en in zelfstandigheid. Op het niveau van de leerling volgt de student bijvoorbeeld een standaardaanpak, op meester-niveau staat de creativiteit in de aanpak centraal. De 'leerling' bestudeert voorgeschreven literatuur, de 'meester' kiest die zelf. Op deze manier heeft de opleiding de verschillende kernmerken van de drie niveaus beschreven. Een opbouw in niveau wordt ook gerealiseerd doordat studenten aanvankelijk in groepen in de kenniskring werken, later in duo's en nog later is de student individueel verantwoordelijk. Een projectgroep bestaat altijd uit vijf of zes studenten.

Praktijkgerichtheid speelt direct vanaf jaar 1 een grote rol. Studenten vertellen tijdens de visitatie met enthousiasme over de werkveldopdrachten die zij in de projecten uitvoeren. De opleiding stimuleert hen daarbij om elkaar te beconcurreren. De opdrachtgever maakt bekend welk projectresultaat het beste is. Het panel is ervan overtuigd geraakt dat de opleiding erin slaagt om een realistische, ambigue omgeving te creëren, waarin studenten samen met docenten en werkveldvertegenwoordigers het evenwicht moeten vinden tussen concurreren en samenwerken. Studenten spreken zelf uit dat ze daarbij veel profijt hebben van juist hun creatieve vaardigheden en hun vaardigheden met social media. En studenten die daadwerkelijk vaardig zijn in web design of het maken van posters vervullen in de projectgroepen een zeer gewaardeerde rol.

De ABC-factory is het belangrijkste vormgevingsprincipe van het curriculum. In de ABC-factory vindt het groepswork plaats voor de projecten en de kenniskringen. In de ABC-factory ontmoeten studenten, docenten en werkveldvertegenwoordigers elkaar. Daarnaast worden er ook hoor- en werkcolleges en workshops gegeven. Met een score van 3,74 (vijfpuntsschaal) in de NSE 2012 zijn studenten in ruim voldoende mate tevreden over de werkvormen. De mate waarin de opleiding aansluit op actuele ontwikkelingen scoort met 4,33 hoog.

Begeleiding van studenten

Studieloopbaanbegeleiding is bij de opleiding Advanced Business Creation onderdeel van de BViK. De BViK is in jaar 1 en 2 een vast studieonderdeel van 1 EC per blok. In jaar 1 is de studievoortgang een van de aandachtspunten.

De opleiding hanteert een negatief bindend studieadvies bij minder dan 52 EC. Vanaf jaar 2 staan het signaleren van vertraging en de keuzes in het onderwijs centraal; welke stage, minor en welk afstudeeronderzoek past het beste bij de student. Een student wordt pas tot de stage toegelaten als hij het propedeutisch examen heeft behaald en tenminste 30 EC uit de kernfase. De student mag pas aan de minor beginnen als de stage met een voldoende is afgerond. De drempel voor het afstuderen ligt op tenminste 112 EC gerealiseerd met de studieonderdelen uit jaar 2 en 3, waaronder in elk geval de stage.

Studieloopbaanbegeleiding vindt plaats in een combinatie van individuele en groeps-gesprekken, op initiatief van de student en op initiatief van de studieloopbaanbegeleider. De opleiding kent ook een systeem van functioneringsgesprekken met de projectbegeleiders.

In deze gesprekken staat de beroepshouding van de student centraal. Onder andere samenwerken, (professionele) communicatie, reflectief vermogen en professionele werkhouding komen hier aan de orde. Net als studieloopbaanbegeleiding is beroepshouding in jaar 1 en 2 een vast studieonderdeel van 1 EC per blok.

In de NSE 2012 krijgt de studiebegeleiding een score van 3,60 op een vijfpuntsschaal. De studenten zijn hierover dus in voldoende mate tevreden. Tijdens de visitatie tonen studenten zich tevreden over hun contacten met de docenten in het algemeen, waaronder ook met studiebegeleiders.

De opleiding bestaat pas vanaf 2008-2009 en had ten tijde van de visitatie nog maar één lichting afgestudeerden. Over de doorstroom kan dus nog weinig worden gezegd. Wel is duidelijk dat van de studenten die in 2008 startten en die zich na de propedeuse opnieuw inschreven, 64,7% na 4,5 jaar was afgestudeerd.

Verschillende leerroutes

De opleiding laat studenten toe met een eindexamen Mbo-4, Havo of Vwo. Deze laatste met het profiel Economie en Maatschappij, of met het vak Economie of Management & Organisatie. Studenten ouder dan 21 jaar, die niet het juiste diploma hebben, kunnen na een toelatingsonderzoek instromen. Studenten die zich willen aanmelden schrijven een motivatiebrief, stellen een CV en portfolio op, doen een leerstijlen-, teamrol en creativiteitstest, participeren in een groepsoefening en krijgen een intakegesprek. De uitkomsten van de intakeprocedure zijn niet bindend, maar de opleiding ziet dit als een eerste vorm van studiebegeleiding bij het maken van de juiste keuze. Eenmaal toegelaten zijn er geen bijzondere leerroutes. Wel beschrijven de studenten met wie het visitatiepanel sprak dat er veel ruimte is om binnen het reguliere studieprogramma je eigen keuzes te maken en je eigen kwaliteiten uit te diepen, bijvoorbeeld door elkaar cursussen te geven. Het visitatiepanel sprak met acht studenten. Een aantal van hen had een creatieve Mbo vooropleiding (bijvoorbeeld grafisch ontwerpen) of had al in dat beroep gewerkt. Anderen hadden al een jaar een opleiding Commerciële Economie gedaan of International Business and Languages, maar voelen zich juist bij Advanced Business Creation op hun plaats door de combinatie van ondernemen, creativiteit en innovatie. Het visitatiepanel heeft de indruk gekregen dat de opleiding een gevarieerde en gemotiveerde groep studenten aantrekt.

Kwaliteit van het personeel

Tussen 2008 en 2013 is de opleiding gegroeid van drie naar achttien docenten. Naast inhoudelijke vakbekwaamheid en recente werkervaring is flexibiliteit een belangrijk selectie criterium bij het aannemen van nieuwe docenten. Creativiteit en innovatie zijn essentieel in het beroepsprofiel én in de didactiek. Nieuwe docenten worden begeleid door een meer ervaren docent en een pedagogisch didactische training is voorwaarde voor een vaste aanstelling. Het visitatiepanel heeft het *Overzicht docenten ABC 2013* bestudeerd en stelt vast dat de docenten de juiste inhoudelijke kennis en praktijkervaring hebben om het curriculum te kunnen verzorgen. De opleiding toont dit aan door de inhoudelijke kennis en de praktijkervaring van de docenten te matchen met de vier beroepstaken van de business creator. Het overzicht laat zien dat die match in ruime mate aanwezig is.

Al eerder is genoemd dat de financiële en kwantitatieve aspecten van de bedrijfskunde niet sterk in het curriculum zijn vertegenwoordigd. Daarom is het visitatiepanel positief over de recente uitbreiding van de groep docenten met een bedrijfseconoom. Van de huidige docenten heeft 73,3 procent een mastergraad. Eén docent is bezig met een promotieonderzoek naar de leerbaarheid van innovatief denken een andere docent participeert in het lectoraat 'Innovatief Ondernemerschap'. Het visitatiepanel zou graag zien dat meer docenten actief bij het lectoraat betrokken waren en daarmee hun eigen onderzoeksvaardigheden zouden actualiseren of versterken.

Tijdens de visitatie zijn de studenten zeer positief over de kennis van hun docenten, over de praktijkvoorbeelden die ze kunnen geven en over de betrokkenheid die ze van hun docenten ervaren. Dit laatste is terug te zien in de NSE-resultaten 2012, waar de algemene sfeer op de opleiding met 4,36 op een vijfpuntsschaal hoog scoort.

Het visitatiepanel heeft gesproken met enthousiaste en inderdaad betrokken docenten. Zij brengen over dat ze met elkaar hard werken aan de inhoud en vormgeving van het onderwijs. Door de groei van de opleiding in de afgelopen jaren en de herhaalde verhuizingen hebben zij sterk moeten investeren in overleg en afstemming. Tijdens de visitatie presenteren ze zich als een hecht team, dat er, nu de opleiding is uitgerold, aan toe is om kritisch te evalueren en te verbeteren.

Hoe wordt de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving gewaarborgd

De sterkste waarborg voor de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving zit naar de mening van het visitatiepanel in de korte lijnen tussen de docenten onderling en de docenten en studenten. Door de betrokkenheid op elkaar en op het leerproces en door de nadruk op flexibiliteit kan er gaande het onderwijs veel worden aangepast en bijgestuurd. In de NSE 2012 waarden de studenten de mate waarin ze betrokken zijn bij de verbetering van hun opleiding met een 4,08 op een vijfpuntsschaal.

Daarnaast zijn er de meer formele structuren. Er zijn blokcoördinatoren en blokteams die verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van het onderwijs in een blok. De opleidingscoördinator bewaakt met de onderwijscommissie de samenhang in het gehele curriculum en vormt de verbinding met de academiectie. Er is een academiebrede examencommissie in functie en op opleidingsniveau een opleidingscommissie. Op specifieke onderdelen van het curriculum, zoals de minoren en het afstuderen, zijn academiebreed of op opleidingsniveau coördinatoren aangesteld.

Overwegingen en conclusie

De opleiding Advanced Business Creation legt met de blokschetsen en modulebeschrijvingen een degelijke verbinding tussen de kerncompetenties en de verschillende onderdelen van het programma. Het programma is inhoudelijk gestructureerd in thema's per blok. Binnen de blokken en over het gehele curriculum bieden de vier stappen van het innovatieproces een herkenbare structuur en een concentrische opbouw. Alle blokken in de eerste twee studiejaar zijn uit dezelfde elementen opgebouwd; projecten, de kenniskring, vakken, vaardigheden, BViK en beroepshouding komen steeds terug. De opleiding kiest voor breedte in de kennisverwerving en dit heeft tot gevolg dat financiële aspecten van ondernemen en bedrijfsvoering niet veel diepgang krijgen. Ook zou de

samenwerking met en de invloed van het lectoraat 'Innovatief Ondernemerschap' versterkt kunnen worden.

Naast de inhoudelijke samenhang is er door het hele curriculum een taakgestuurde en een leerstofgestuurde leerlijn, met daarbij horende werkvormen.

De docenten zijn met hun vakkennis en praktijkervaring goed in staat om aan het curriculum vorm en inhoud te geven. Ze doen dat als team en met een grote betrokkenheid op de studenten. De studieonderdelen BViK en beroepshouding zijn de plaats waar de studie- en loopbaanbegeleiding plaatsvindt. De formele kwaliteitsborging is belegd in een structuur met coördinatoren en commissies.

De opleiding Advanced Business Creation heeft een sterke en innovatieve visie op onderwijs. Deze visie krijgt gestalte in het concept van de ABC-factory en meer concreet in de specifieke, eigen onderwijsruimten. De visie op wat een business creator is, wordt goed vertaald naar inhouden en werkvormen. Het visitatiepanel is onder de indruk van de combinatie van een sterk gestructureerd curriculum, dat naar inhoud veel keuzeruimte en flexibiliteit biedt. Naar de mening van het visitatiepanel slaagt de opleiding Advanced Business Creation er goed in om in de onderwijssituatie een samenhangende en tegelijkertijd ambigue omgeving te creëren, die de werkelijkheid van het bedrijfsleven en het ondernemen nabootst. Ook al zijn er verbeteringen mogelijk door de financiële kant van bedrijfsvoering en ondernemen te versterken, door onderzoek sterker aan te zetten en meer verbinding te zoeken met het lectoraat, vindt het panel ook nu al de onderwijsleeromgeving van bovengemiddelde kwaliteit.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

Het toetsbeleid van de opleiding Advanced Business Creation is in een aantal documenten vastgelegd: *Toetsbeleid AM 2011* (academiebreed), OER ABC 2012-2013, Opleidingskader ABC 2013. Het visitatiepanel heeft al deze documenten bestudeerd. Voor de borging van de kwaliteit van toetsen en beoordelen functioneren een academiebrede toets- en examencommissie, waarin de afzonderlijke opleidingen zijn vertegenwoordigd. Het panel heeft met vertegenwoordigers van deze commissies gesproken. Het panel heeft een uitgebreide hoeveelheid voorbeelden ingezien van gemaakte toetsen. De opleiding heeft deze voorbeelden standaard en goed gestructureerd per blok in mappen klaarstaan. Ook zijn alle toetsen digitaal beschikbaar. Op grond van de documenten, de gesprekken en de bestudeerde voorbeelden heeft het panel een goed beeld gekregen van het toetssysteem. De opleiding zet verschillende toetsvormen in die aansluiten bij de studieonderdelen en leerlijnen.

Een aantal voorbeelden:

- Bij de vakken worden schriftelijke tentamens ingezet, waarvan sommige op basis van praktijkcases.
- De vaardigheden worden getoetst met een werkstuk of een presentatie.
- Bij het project horen start- en einddocumenten en presentaties.
- De toets voor de kenniskringactiviteiten kan een onderzoeksplan of een paper zijn.
- Bij de BViK en beroepshouding passen peer assessments, reflectieverslagen en een portfolio.

Het panel vindt de toetsen naar vorm en inhoud gevarieerd en passend bij het gegeven onderwijs. Het panel merkt op dat een aantal verslagen geheel in het Engels geschreven is en beoordeelt dit positief. Studenten bevestigen dat waar nodig en wenselijk voor een bedrijf verslagen in het Engels geschreven mogen worden. Engels staat in jaar 2 ook structureel als vak op het rooster.

De toetscommissie vat haar taak tweeledig op. Enerzijds is de afgelopen tijd veel aandacht gegeven aan scholing voor docenten. Anderzijds worden steekproefgewijs toetsen gescreend op kwaliteit, validiteit en betrouwbaarheid. Overigens is het bij Advanced Business Creation de gewoonte dat docenten uit zichzelf veelvuldig overleggen over de toetsen. Zowel bij het maken van de toetsen als bij de beoordeling ervan. Dit heeft te maken met de algehele overlegcultuur en met het feit dat de opleiding nog nieuw is en alles 'voor de eerste keer' ontwikkeld moest worden. Ook moesten veel nieuwe docenten worden ingewerkt. Voor alle (theorie)tentamens beschikt de opleiding over toetsmatrijzen. Deze toetsmatrijzen vormen de laatste schakel in de keten van de kerncompetenties, via de blokschetsen en de modulebeschrijvingen naar de toetsing. Voor alle andere vormen van toetsen is de opleiding bezig om via zogenaamde 'rubrics' de inhoud te verantwoorden. De docenten omschrijven rubrics als een manier om woorden te kunnen leggen onder de gegeven beoordeling. Zeker voor een aspect als creativiteit is dat erg belangrijk.

De examencommissie neemt haar rol vooral op het gebied van de beoordelingsprocedures, aanwezigheid van alle cijfers bij het afstuderen en het aanwijzen van examinatoren. De examencommissie neemt zelf geen steekproeven om het niveau bij afstuderen vast te stellen. Wel heeft de commissie zich ervan vergewist dat de docenten van de opleiding zelf op een adequate manier het afstudeerniveau borgen.

Tijdens de visitatie vertellen studenten dat ze op hun verslagen nog wel meer feedback zouden willen krijgen, maar zeggen tegelijkertijd dat je die wel krijgt als je erom vraagt. Studenten weten van te voren wel goed aan welke eisen een verslag moet voldoen en dat zien ze ook terug in de beoordeling, maar ze zouden er graag nog meer inhoudelijk op in willen gaan. Voor de tentamens wordt structureel een bespreekmoment ingeroosterd. Voor toetsen en beoordelen geven de studenten in de NSE 2012 de score 3,51 op een vijfpuntsschaal.

Voor de beoordeling van stage en afstuderen hanteert de opleiding extra kwaliteitswaarborgen. Begeleiden en beoordelen worden van elkaar gescheiden en werkvelddeskundigen beoordelen niet zelf, maar geven input voor de beoordeling aan de docent/beoordelaar. De examencommissie wijst docenten aan als examiner/beoordelaar.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Het afstuderen bij de opleiding Advanced Business Creation omvat 30 EC. De opleiding spreekt over een proeve van bekwaamheid waarin de student aantoont te beschikken over alle kerncompetenties op het hoogste niveau. Studenten studeren individueel af. Dit is academiebeleid. Alleen voor cohort 2008 gold dat het afstudeeronderzoek ook in duo's kon worden uitgevoerd. Alle afstudeerwerken worden via de plagiaatscanner Ephorus ingeleverd en digitaal gearchiveerd.

Er zijn beoordelingsformulieren voor het schriftelijk eindwerk en voor de verdediging daarvan. Beide moeten tenminste met een 5,5 zijn beoordeeld en voor het eindcijfer telt het schriftelijk werk twee maal mee en de verdediging één maal. Het geheel staat voor 26 EC. Er is ook een beoordelingsformulier voor het proces of de beroepshouding. Dit onderdeel staat voor 4 EC. De verdediging en het proces bepalen in geval van een afstudeerduo (cohort 2008), het individuele afstudeercijfer.

De opleiding heeft de verschillende beoordelingscriteria gekoppeld aan de kerncompetenties en toont zo aan dat het afstuderen inderdaad alle negen kerncompetenties omvat. Bij het schriftelijk werk bepalen inhoud en oordeelsvorming voor het grootste deel het cijfer (90 procent) en is de vorm minder belangrijk (10 procent). Bij de verdediging vormen theorie, onderzoekend vermogen en professioneel vakmanschap de componenten in de beoordeling. Werkveldvertegenwoordigers en externe deskundigen zijn betrokken bij begeleiding en beoordeling van het afstuderen, maar leveren alleen advies of input voor de docent die eindverantwoordelijk is voor de beoordeling.

Het visitatiepanel stelt vast dat de opleiding een grondige beoordelingsprocedure in werking heeft voor het afstudeerwerk. Het is wel een ingewikkelde en arbeidsintensieve procedure. De opleiding realiseert zich dit zelf ook en nu de opleiding als geheel is uitgerold en geëvalueerd, staat ook de beoordeling van het afstuderen weer ter discussie. De bedoeling is om een eenvoudiger beoordelingsprocedure te ontwikkelen, die toch voldoende waarborgt dat de kerncompetenties worden gerealiseerd.

In het *Afstudeerblokboek ABC 2012-2013* krijgt de student informatie over het proces van afstuderen en beoordelen. De procesinformatie is uitgebreid. De informatie over de inhoud is zeer beknopt. Dit past bij wat de opleiding wil bereiken, blijkt tijdens de visitatie. De student moet zelf in het werkveld een innovatieopdracht verwerven, waarvan het doel is innovatie tot stand te brengen of te begeleiden. Een student die wil afstuderen op een businessplan voor een eigen bedrijf, krijgt daar toestemming voor, mits hij drie externe coaches bij het afstuderen betreft.

De student wordt ook geheel vrijgelaten in de onderzoeksstrategie. Vanuit deze visie past het volgens de opleiding niet om binnen een langerlopende onderzoekslijn van een lectoraat af te studeren. Tijdens de visitatie vertelt de coördinator van het afstuderen dat de student vaak opnieuw met het werkveld in overleg moet om juist het innovatieve aspect in de opdracht een plaats te geven. Het werkveld weet nog niet wat ze van een student Advanced Business Creation kan verwachten en geeft soms opdrachten die niet perse innovatief zijn.

De opleiding realiseert zich dat deze fase in het afstudeerproces erg belangrijk is en zal een commissie van drie docenten formeren die de opdracht en het plan van aanpak van de student gaan goedkeuren, waar dit nu nog door de afstudeercoördinator wordt gedaan en een andere docent meekijkt. Ook zal het vermogen tot creativiteit zwaarder gaan wegen bij de beoordeling.

Het visitatiepanel heeft negen afstudeerwerken beoordeeld. Twee daarvan zijn door een duo geschreven. De steekproef betreft in dit geval dan ook de gehele eerste groep van elf afgestudeerden.

Het panel stelt vast dat alle negen afstudeerwerken passen bij het domein Commerce. Onderwerpen zijn bij voorbeeld een businessplan voor een eigen bedrijf, een communicatieplan voor een bedrijf, een innovatief concept voor een horecaonderneming, een marketingplan of een klantenonderzoek. Hiermee zegt het panel tegelijkertijd dat de afstudeerwerken wat betreft het onderwerp vrij traditioneel kunnen zijn en niet zo veel verschillen van wat je van een andere student in het domein Commerce zou verwachten. Het innovatieve en karakteristieke voor de student Advanced Business Creation is in de door het panel beoordeelde afstudeerwerken meer of minder nadrukkelijk aantoonbaar. Het kan gaan over een innovatief product of innovatie in dienstverlening, of het proces om tot het (traditionele) resultaat te komen kan via een innovatieve of creatieve procedure zijn bereikt. Het specifieke van de afgestudeerde business creator komt naar de mening van het visitatiepanel nog niet bij alle afstudeerwerken tot uitdrukking. Wel is een aantal afstudeerwerken creatief van vormgeving, hetgeen een belangrijke commerciële kwaliteit kan zijn, die de afgestudeerde in het werkveld goed van pas kan komen.

Het panel vindt dat alle negen afstudeerwerken voldoende hbo-niveau hebben. De rapporten zijn over het algemeen goed gestructureerd. Studenten formuleren een onderzoeksvraag, zoeken bijpassende theoretische kennis, kiezen een methode, bijvoorbeeld een SWOT- of een Destepanalyse, voeren een enquête of interviews uit en combineren kennis en praktijkgegevens in hun conclusie. Enkele studenten nemen in hun afstudeerwerk een goed verantwoorde financiële analyse op, maar dit is niet standaard. In termen van de innovatiecyclus, die het leidend principe is voor de opleiding Advanced Business Creation, worden de fasen van problem finding, ideation en concepting naar de mening van het panel in de afstudeerwerken goed doorlopen. De implementatiefase wordt in het afstudeerwerk slechts oppervlakkig uitgewerkt. Over het geheel genomen vindt het panel de bronverwijzing en –vermelding niet sterk in de afstudeerwerken. Studenten hanteren niet structureel de APA-methode. Ook geven studenten naar de mening van het panel geen sterke verantwoording voor de onderzoeksmethode die zij kiezen en wordt het onderzoek dat zij voor het afstudeerwerk verrichten tamelijk oppervlakkig uitgewerkt.

Het panel is het eens met de door de opleiding gegeven beoordeling voor het afstudeerwerk. Dat wil zeggen dat de panelleden net zoals de beoordelaars vanuit de opleiding in elk geval ook alle afstudeerwerken tenminste met een voldoende zouden beoordelen. Bij de twee duo-afstudeerwerken zijn individueel verschillende eindcijfers gegeven. Het panel beoordeelt dit positief. Het visitatiepanel heeft in de dossiers gezien dat sommige afstudeerwerken (in een eerdere fase) met een onvoldoende waren beoordeeld. De betreffende student heeft dan een nieuw afstudeeronderzoek moeten uitvoeren.

Het panel is er hierdoor extra van overtuigd dat de docent beoordelaars goed de cesuur tussen voldoende en onvoldoende weten vast te stellen. En juist omdat het hier gaat om de eerste groep afgestudeerden hebben de docent-beoordelaars veelvuldig intervisie bij elkaar gezocht om tot een goede manier van beoordelen te komen. Het panel heeft dit vastgesteld in de gesprekken met de docenten, de opleidingscoördinator en de afstudeercoördinator.

Ten tijde van de visitatie zijn er elf afgestudeerden. De opleiding heeft in december 2012 zelf een alumni-enquête uitgezet, waarop zeven studenten hebben gereageerd. Deze enquête geeft het volgende beeld. De algemene tevredenheid over de opleiding, de docenten en de start op de arbeidsmarkt is voldoende tot goed. De aandacht voor internationale oriëntatie is net niet voldoende. Studenten hebben gemerkt dat docenten nog veel afstemming zochten over het toetsen en beoordelen. Zes van de zeven studenten hebben een baan op hbo-niveau, maar het wordt niet duidelijk of deze baan specifiek bij hun opleiding aansluit. Alle zeven zien goede carrièremogelijkheden.

Van de vier afgestudeerden met wie het panel sprak heeft er één een passende functie in de online marketing, één student werkt als marketing manager in het familiebedrijf en twee studenten hebben nog geen passend werk. Op grond van bovenstaande informatie kan het visitatiepanel nog geen 'harde' uitspraken doen over het succes van de studenten op de arbeidsmarkt. De alumni en studenten met wie het panel sprak zijn wel unaniem enthousiast over de opleiding: "Ze durven aan iets nieuws te beginnen, hebben geleerd constant kritisch te kijken, kunnen vanuit meerdere perspectieven naar een probleem kijken en omgaan met complexe vraagstukken". De vraag of je de opleiding zou aanraden aan anderen, scoort met 4,28 op een vijfpuntsschaal goed in de NSE 2012. Studenten vertellen dat ze ook wel inhouden missen in de opleiding, of meer diepgang hadden gewenst. Voorbeelden die zij noemen zijn financiën, dataverwerking, kwantitatief werken in het algemeen, consumentengedrag, product design, web design. De werkveldvertegenwoordigers prijzen het zelfsturend vermogen van de studenten, ze nemen initiatief, zijn conceptueel en creatief sterk en hebben goede 'soft skills'. Ook zij signaleren dat de studenten op bedrijfskundig, financieel gebied nog lacunes hebben.

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel is overtuigd dat de opleiding een adequaat systeem van toetsen uitvoert. De toetsen zijn gevarieerd en passen bij de verschillende studieonderdelen en leerlijnen. Door het werken met toetsmatrijzen bij de schriftelijke tentamens en in de toekomst met rubrics voor de andere toetsvormen, maakt de opleiding de keten af, die begint bij de kerncompetenties, de blokschetsen en de modulebeschrijvingen. Het visitatiepanel vindt dit een zorgvuldige werkwijze, waardoor de opleiding kan aantonen dat de beoogde competenties ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

De examen- en toetscommissie vervullen elk hun rol in de borging van de kwaliteit van toetsen en beoordelen. De examencommissie meer procesmatig, de toetscommissie gericht op scholing van docenten en screening van toetsen. Ook de docenten zelf zoeken aantoonbaar naar onderlinge afstemming over de inhoud en de beoordeling van toetsen en werken op die manier aan validiteit en betrouwbaarheid.

Het afstudeerwerk van de eerste elf afgestudeerden vindt het visitatiepanel van voldoende hbo-niveau en adequaat beoordeeld. Wel plaatst het panel kanttekeningen bij de mate waarin de specifieke kenmerken van de opleiding Advanced Business Creation terugkomen in het afstudeerwerk en bij een aantal onderzoekstechnische aspecten zoals de verantwoording en diepgang van de onderzoeksmethoden en de bronverwijzing en -vermelding. Het panel realiseert zich dat de opleiding wat betreft het afstuderen nog maar net de pioniersfase achter zich heeft gelaten en beoordeelt het positief dat de opleiding zelf ook het afstuderen evalueert en verbetermaatregelen doorvoert. Zo zal de beoordeling van de competentie 'vermogen tot creativiteit' in het afstudeerwerk zwaarder gaan wegen en wordt onderzoek in het gehele curriculum zwaarder aangezet (zie bij standaard 2, 'Kennis en kunde').

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
1 <i>Beoogde eindkwalificaties</i>	Voldoende
2 <i>Onderwijsleeromgeving</i>	Goed
3 <i>Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel heeft vastgesteld dat de beoogde eindkwalificaties van de opleiding wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie in voldoende mate zijn geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren. Dit gebeurt volgens het panel in een bovengemiddeld goede en samenhangende leeromgeving. De opleiding beschikt naar de mening van het panel over een adequaat systeem van toetsing en toont in voldoende mate aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Advanced Business Creation van AVANS Hogeschool te 's Hertogenbosch als **voldoende**

4 Aanbevelingen

Standaard 1

Het visitatiepanel is het eens met de analyse van de opleiding Advanced Business Creation, dat de samenleving behoefte heeft aan business professionals die vaardig zijn in het creëren van innovatie. Het panel bevestigt dat hiervoor een combinatie nodig is van zakelijk/commerciële, creatieve en communicatieve vaardigheden. Het nu gekozen profiel voor de business creator is naar de mening van het panel legitiem, maar nog niet specifiek genoeg. De competenties uit de domeinen commerce, kunst (design) en communicatie zijn op zich goed gekozen, maar leiden nog niet tot een eenduidige concretisering van wat afgestudeerden van de opleiding Advanced Business Creation typeert ten opzichte van studenten van andere commerciële en bedrijfskundige opleidingen. De opleiding moet naar de mening van het panel samenhangende, eigen competenties in het domein van de business creator definiëren. Als innovatie werkelijk een kernbegrip wordt in het bedrijfskundig domein, zullen ook de meer traditionele opleidingen, die de graad Bachelor of Business Administration verlenen, zich in die richting ontwikkelen. Andersom zal de opleiding Advanced Business Creation zelf ook die graad moeten waarmaken en keuzes moeten maken over breedte en diepgang in het curriculum. Dan is een helder en erkend eigen profiel nodig om de goede keuzes te kunnen maken. Aangezien business creation ook de essentie is van ondernemerschap en de opleiding er bij de start niet voor heeft gekozen dit in de opleidingsnaam tot uitdrukking te brengen, adviseert het panel om de relatie met (Creative) Entrepreneurship, wel in het profiel uit te werken. Het visitatiepanel adviseert om zich voor het specifieke profiel van de business creator nationaal en internationaal breder te oriënteren bij hogescholen, universiteiten en onderzoekseenheden die zich bezighouden met bijvoorbeeld ondernemerschap/entrepreneurship. Voorbeelden zijn Babson College (<http://www.babson.edu>), maar ook het Brabant Center of Entrepreneurship van de Technische Universiteit Eindhoven en de Universiteit Tilburg.

Standaard 2

In het verlengde van een specifiek profiel voor de business creator, adviseert het visitatiepanel om de samenwerking met het lectoraat Innovatief Ondernemerschap te intensiveren. Doel daarvan moet zijn om een eigen kennisdomein te creëren met betrekking tot creatief ondernemerschap. Kennis waarmee de opleiding de inhoud van het curriculum kan versterken. Intensiveren van de samenwerking met het lectoraat zal ook betekenen dat docenten sterker betrokken raken bij toegepast onderzoek op het eigen terrein en dit zal op zijn beurt de kwaliteit van de begeleiding van afstudeerwerk versterken. Het visitatiepanel is in dit verband positief over de aanvraag voor een expertisecentrum Ondernemerschap, waarin de opleiding actief wil participeren.

Ook het innovatieve onderwijsconcept van de opleiding, zou naar de mening van het visitatiepanel onderwerp van onderzoek kunnen zijn (zoals nu ook al het geval is bij het promotieonderzoek van één van de docenten naar de leerbaarheid van creativiteit). Het panel adviseert om ook op het terrein van de onderwijsvisie en onderwijskundige principes strategische allianties te zoeken in binnen- en buitenland, om daarmee de didactische aanpak 'evidence based' te maken.

Meer direct en op grond van wat studenten zelf aandragen, adviseert het panel om het keuzeonderwijs gericht aan te vullen. Tijdens de visitatie noemen studenten verdieping van kwantitatief werken in het algemeen, consumentengedrag, web design, fotoshop. Het is de moeite waard deze wensen nogmaals goed te inventariseren.

Tot slot kan de laatste fase van de innovatiecyclus, implementatie, naar de mening van het visitatiepanel vaker aan bod komen. Het is immers in deze fase dat *business creation* echt getest wordt en de kwaliteit van de innovatie getoetst wordt. Dit kan bijvoorbeeld door tijdelijke bedrijven op te zetten die verantwoordelijk zijn voor een éénmalige productie zoals een film of een evenement.

Standaard 3

De opleiding bestaat nog te kort om al bekendheid te hebben in het werkveld. Bovendien is de opleiding in de afgelopen jaren in beslag genomen door de interne onderwijs- en organisatieontwikkeling. Het is nu tijd om met een eigen 'label' naar buiten te treden, bekendheid te geven aan wat afgestudeerden van de opleiding Advanced Business Creation voor het werkveld kunnen betekenen. Het is begrijpelijk dat de huidige studenten nog moeite hebben om werkelijk innovatieve opdrachten van het werkveld te krijgen. Mede daardoor is er, naar de mening van het visitatiepanel, nu nog een te grote variatie aan soms traditioneel ogende afstudeeronderwerpen. Het panel ondersteunt de verbetermaatregelen die de opleiding zelf al wil doorvoeren op het gebied van creativiteit en onderzoeksvaardigheden. Het panel adviseert om kritisch te zijn en te blijven bij het goedkeuren van afstudeeronderzoeken. Meer eenduidigheid in wat echt past bij afstudeerwerk van een business creator zal de bekendheid van het profiel van de afgestudeerde ten goed komen.

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

De opleiding ABC kent de volgende negen eindkwalificaties:

1. De beginnende beroepsprofessional is in staat om bestaande en nieuwe verbanden te leggen tussen eigen werk, het werk van anderen en de buitenwereld, zowel in regionaal, als nationaal en internationaal verband.
2. De beginnende beroepsprofessional kan een businessvraagstuk onderzoeken, ontleden, structureren, verduidelijken, verklaren en herinterpreteren.
3. De beginnende beroepsprofessional is initiatiefrijk en staat open voor nieuwe ervaringen en kan omgaan met tegenstrijdigheden. Hij is in staat mogelijkheden voor vernieuwing met maatschappelijke betekenis te signaleren, te initiëren, aan te jagen en te begeleiden, uit te voeren en te implementeren, in alle fasen van de innovatiecyclus, zowel in een organisatorische als maatschappelijke context.
4. De beginnende beroepsprofessional is in staat om door inzetten van creatief vermogen zelfstandig tot vernieuwing te komen en anderen daarbij te begeleiden en te faciliteren. Hij kan tevens deze vernieuwing en de weg er naar toe evalueren.
5. De beginnende beroepsprofessional kan vanuit analyse, interpretatie en eigen visie een concept ontwikkelen voor producten, diensten, processen, nieuwe marketing en bedrijfsoplossingen en is in staat dit concept toe te lichten, te verdedigen en te evalueren.
6. De beginnende beroepsprofessional is in staat om zowel bestaande producten en diensten als nieuwe producten en diensten succesvol in de markt te zetten en daarmee waarde toe te voegen, zowel in een profit als non-profit omgeving.
7. De beginnende beroepsprofessional kan een inspirerende en functionele werksituatie voor zichzelf opzetten en in stand houden en is in staat om alle facetten van de innovatiecyclus te plannen, uit te voeren, te controleren, te beheren en te evalueren.
8. De beginnende beroepsprofessional kan vanuit een eigen idee en visie een communicatieconcept en strategie ontwikkelen en tot realisatie (laten) brengen en evalueren, alleen of in samenwerking met anderen.
9. De beginnende beroepsprofessional is competent in samenwerking en reflectie. Hij draagt bij aan een gezamenlijk resultaat, ook wanneer dit niet van direct persoonlijk belang is. Hij zet zich in om samen met anderen veranderingen in te zetten en doelen te bereiken. Hij creëert en articuleert vanuit reflectie steeds weer de eigen leervraag en die van de professionele omgeving. Hij kan de ontwikkeling van de eigen professie en eigen professionaliteit binnen een historische en toekomstgerichte context duiden.

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Minor 30 EC Expeditions Knowledge Playgrounds Creative Thinking Scenario Planning Concept Development Business Modelling Social Media Branding Copy Writing Personal Branding Professional Attitude English		Afstuderen 30EC		60 EC
Stage 30 EC		Innovation Management 30 EC Innovatieprocessen Management School Scientific School Business School Creative School Beroepshouding		60 EC
World of concepts 15 EC Project 3 EC Kenniskring 3 EC Recht Marketing 2 Concept Development Copy writing Creatief denken Branding Peer assessment Personal branding BViK Engels Beroepshouding	Creating new business 15 EC Project Kenniskring Creatief denken Interactieve marketing 2 Marketing 3 Marketingcommunicatie Creative Design Branding Adviseren Overtuigen & beïnvloeden BViK Engels Beroepshouding	Let's do business 15 EC Project Kenniskring Organisatie-ontwerp Accountability 2 Business 3 Business Modelling Creatief denken Branding Verkoopvaardigheden Solliciteren en netwerken BViK Engels Beroepshouding	Business planning 15 EC Project Kenniskring Strategisch management Sales prognose & budgeting Innovatiemanagement Scenarioplanning 2 Creatief denken Branding Onderhandelen Conflicthantering BViK Engels Beroepshouding	60 EC
Past, Present, Future 15 EC Project Kenniskring Web 2.0 Marketing Business Communicatie Creatief denken Branding Presenteren Projectvaardigheden BViK Beroepshouding	Consumer and prosumer 15 EC Project Kenniskring Consumentengedrag Interactieve Marketing Co-creatie Inleiding Sociale Wetenschap Creatief denken Branding Storytelling Reflecteren en feedback geven BViK Beroepshouding	Research 15 EC Project Kenniskring Research MTO Statistiek Brand Management Web 2.0 Creatief denken Branding Gesprekstechnieken Presenteren 2 BViK Beroepshouding	Scenario planning 15 EC Project Kenniskring Scenario planning Accountability Business 2 Nieuwe media Creatief denken Branding Storytelling Reflecteren en feedback geven BViK Beroepshouding	60 EC

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

De heer dr. ing. J.A. Jurriëns, voorzitter

De heer Jurriëns is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van innoveren als lector Innovatie in de Private Sector bij de HAN. Voordat hij lector werd bij de HAN werkte hij als lector ketens en netwerken bij VU-Windesheim en diverse adviesbureaus op het gebied van samenwerking bij het bedrijfsleven, instellingen en overheden. Hij heeft vele publicaties op zijn naam staan. Voor deze visitatie heeft de heer Jurriëns onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1995 Register Informaticus (VRI)
- 1991 – 1996 PhD in Research & Development/Innovation strategy in business organizations - Nijenrode University in Breukelen
- 1980 – 1984 MSc degree in business administration - Erasmus University in Rotterdam
- 1977 Bachelor degree in logistics - University of Applied Sciences in Tilburg

Werkervaring:

- 2010 – heden Lector Innovatie - HAN, University of Applied Sciences
- 2004 – heden Chairman of the board of programme Technical Management at 'Post Academisch Onderwijs' (PAO)
- 2004 – 2009 Lector ketens en netwerken (Management, Information Communication Technology and Infrastructure) - VU-Windesheim
- 2004 – 2008 Member of the Supervisory Board of a Logistic Service Provider in health
- 2004 – 2008 Member of the Supervisory Board of a Logistic Provider
- 2004 – 2007 Member of the Supervisory Board Business Economics - HAN Arnhem/Nijmegen
- 2003 – 2009 Member of the Centre of Facility Management
- 1998 – heden Chairman of the Practicegroup of "Logistiek & Economie" – HAN Arnhem/Nijmegen
- 1996 – 2004 Senior partner - Twynstra Group in Facility Management, Information Technology, Logistics and Business
- 1995 – 1997 Management/consultant position - Computer Science Corporation on ICT, Logistics and Business (Development)
- 1991 – 1995 Management/consultant position - Rijnconsult on Logistics and Business (Development)
- 1988 – 1991 Management/consultant position - Atos Origin on ICT, Logistics and Business (Development)
- 1985 – 1988 Management/consultant position - Cap Gemini Sogetti on ICT, Logistics and Business (Development)
- 1982 – 1985 Management positions Reed on business
- 1979 – 1982 Management and staff positions - Internatio Muller
- 1977 – 1979 Management position - TNT as warehouse manager

Overig:

- 2011 – heden Member of the Supervisory Board of a home for aged persons
- 2009 – heden Chairman of the Consumer Board of a home for aged persons
- 2009 – heden Member of the Supervisory Board of a Network of Consumer Boards in cure and care
- 2009 – heden Member of the Supervisory board of a youth care organization
- 2004 – heden Member of the Supervisory Board of a Hospital
- 2004 – heden Member of the Supervisory Board of Cooperation in housing

Nationale en internationale publicaties gedurende de afgelopen 5 jaar:

- Hikspoors, F ad JA Jurriëns (first draft) (2011). Value Change, labour market change and trade-union membership. *The international Review for Management Studies*.
- Stouwe van der B, Jurriëns JA and G Hagelaar (2011, second draft). Purchasing strategy in portfolio and networks, a integrated approach. *European Journal of Purchasing and Supply Management*.
- Nsimbila, PN and JA Jurriëns (2011, second draft). Assesment of purchasing contribution to the development and growth of SME's, evidence from Tanzania. *Journal of Entrepreneurship*
- JA Jurriëns (2009). Managers maken contracten bewust incompleet! *Tijdschrift voor Management en organisatie*, nummer 5. Pagina 5 t/m 21
- Helden, S and JA. Jurriëns (2009). Leiderschap in allianties. *Tijdschrift voor Management en organisatie*, nummer 4. Pagina 56 t/m 73
- Jurriëns JA, en H. Voordijk (2009). Naar grensoverschrijdende zorg. *VBE Bulletin*. maart
- Jurriëns JA (2008). Symposium 'verbinden in de zorg'. *Outlined*, mei.
- Jurriëns JA (2008). Meer samenwerking vanuit een organisatieprobleem, het roer moet om !. *Business*, maart.
- Dijkstra, SJ, JA Jurriëns and R van der Mei (2008). Treatment adherence using a self-help tool and web portal for monitoring diabetes patients, a case study. *Journal of Medical Internet Research*
- Lohuis, E, H Dahles and JA Jurriëns (2008). *Where empowerment takes place – a reciprocal process*. Mongolia
- Jurriëns JA (2008). Ketens in de zorg, de klant staat voorop? In: J.A. Jurriëns (red.). 'Verbinden in de zorg' Een neerslag van het gelijknamig symposium op 30 mei 2008. Windesheimreeks Kennis en Onderzoek. Zwolle: Windesheim, lectoraat Bestuurbaarheid.

De heer prof. dr. A.G.L. Romme, domeindeskundig

De heer Romme is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van Advanced Business Creation. De heer Romme is hoogleraar Ondernemerschap & Innovatie en decaan van de faculteit Industrial Engineering & Innovation Sciences aan Technische Universiteit in Eindhoven. De heer Romme is lid van de Raad van Toezicht van NEOS en KIC InnoEnergy S.E. De heer Romme heeft meerdere publicaties op zijn naam staan. Voor deze visitatie heeft de heer Romme onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1992 Promotie in bedrijfswetenschappen - Universiteit Maastricht
- 1984 Economische Wetenschappen - Katholieke Universiteit Brabant
- 1978 Gymnasium B - St. Janslyceum, Den Bosch

Werkervaring:

- 2007 – 2012 Decaan Faculteit Industrial Engineering & Innovation Sciences - Technische Universiteit Eindhoven
- 2005 – heden Hoogleraar Ondernemerschap & Innovatie - Technische Universiteit Eindhoven
- 2000 – 2005 Hoogleraar Management en opleidingsdirecteur Bedrijfskunde - Universiteit van Tilburg
- 1989 – 2000 Universitair (hoofd)docent Strategic Management - Universiteit Maastricht

Overig:

- Lid Raad van Toezicht NEOS
- Lid Raad van Toezicht KIC InnoEnergy S.E.

Publicaties 2012/2013 (meer op aanvraag):

- Pascal, A., Thomas, C. & Romme, A.G.L. (2013). Developing a human-centred and science-based approach to design : the knowledge management platform project. *British Journal of Management*, submitted / in press.
- Burg, J.C. van, Gilsing, V.A., Reymen, I.M.M.J. & Romme, A.G.L. (2013). The formation of fairness perceptions in the cooperation between entrepreneurs and universities. *Journal of Product Innovation Management*, submitted / in press.
- Holmström, J. & Romme, A.G.L. (2012). Guest editorial : Five steps towards exploring the future of operations management. *Operations Management Research*, 5(1-2), 37-42.
- Romme, A.G.L., Antonacopoulou, E.P., Mulders, D.E.M. & Taylor, M.S. (2012). The dynamism of organizational practices : the role of employment blueprints. *British Journal of Management*, 23(4), 561-574.
- Välikangas, L. & Romme, A.G.L. (2012). Building resilience capabilities at "Big Brown Box, Inc.". *Strategy & Leadership*, 40(4), 43-45.
- Walrave, B. & Romme, A.G.L. (2012). Adaptief vermogen in tijden van economische turbulentie : de balans tussen exploitatie en exploratie. *M&O : Tijdschrift voor Management en Organisatie*, 66(2), 5-19.
- Borgh, W. van der, Cloodt, M.M.A.H. & Romme, A.G.L. (2012). Value creation by knowledge-based ecosystems : evidence from a field study. *R&D Management*, 42(2), 150-169.
- Romme, A.G.L. (2012). Waarom Eindhoven de slimste regio ter wereld is. *Jaarboek 2012 Koninklijke Vereniging voor de Staathuishoudkunde*, (pp. 205-208). Den Haag: SDU Uitgevers.
- Aken, J.E. van & Romme, A.G.L. (2012). A design science approach to evidence-based management. In Rousseau, D.M. (Ed.), *The Oxford handbook of evidence-based management*, (pp. 43-57). Oxford: Oxford University Press.
- Walrave, B. (2012). Exploitation and exploration dynamics in recessionary times. Eindhoven: Technische Universiteit Eindhoven. ((Co-)promot.: Oorschot, K.E. van & Romme, A.G.L.).

De heer prof. dr. J.A. van den Born

De heer Van den Born is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van creativiteit en ondernemerschap en vanwege zijn inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. De heer Van den Born is hoogleraar Creatief Ondernemerschap aan Universiteit Tilburg. Hij geeft regelmatig gastcolleges bij kunstacademies, publiceert in diverse (academische) tijdschriften en schrijft verschillende blogs. Hij werkt nauw samen met Durham University en Durham Business School in het Verenigd Koninkrijk. De heer Van den Born is een van de werkstroomleiders van het internationale project COMPOSITE waar 10 EU-landen aan deelnemen.

Voor deze visitatie heeft de heer Van den Born onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2006 – 2009 Proefschrift "The Drivers of Career Success of Freelancers"
- 1996 – 1998 Chartered Financial Analyst (CFA) - AIMR, Charlottesville, VA, USA
- 1993 – 1994 Master in Economics - Graduate School, Brown University, Providence, RI, USA
- 1988 – 1993 Kwantitatieve Economie - Vrije Universiteit Amsterdam

Werkervaring:

- 2012 – heden Hoogleraar Creatief Ondernemerschap - Universiteit Tilburg
- 2010 – 2013 Universitair docent International Business Ventures - Universiteit Utrecht
- 2007 – 2011 Onderzoeker Ondernemerschap - Universiteit Antwerpen
- 2006 – heden Directeur Organisatie Adviesbureau - Born To
- 2005 – 2006 Programmamanager - Turner
- 1998 – 2005 Managing Consultant - PricewaterhouseCoopers
- 1997 – 1998 Senior beleggingsstrateg - Achmea
- 1994 – 1997 Management Trainee - Koninklijke PTT Nederland
- 1993 – 1994 Teaching assistant Economics 212 - Brown University
- 1991 – 1993 Student Assistent Econometrie - Vrije Universiteit Amsterdam

Overig:

- Lid Raad van Bestuur - KIZO
- Publiceert bij onder andere: Journal of Organizational Behavior, Journal of Cultural Management, Public Administration Review en Economisch Statistische Berichten
- Lid internationaal project COMPOSITE

Academische publicaties (2012 – 2013, meer op aanvraag):

- 2013 Arjan van den Born & Ad van Oord, *The Principles of Successful Turnaround Management*. Concept ter beoordeling van de uitgever.
- 2013 Arjan van den Born, *De Fuzzy Firm - de netwerkorganisatie van de toekomst*, Born To Grow, Soest (NL)
- 2013 Arjan van den Born, *The Fuzzy Firm – the networked organization of the future*, Born To Grow, Soest (US)
- 2013 Arjan van den Born, *De creatieve industrie als inspirator*, Oratie Universiteit van Tilburg
- 2012 Arjan van den Born & Arjen van Witteloostuijn, "The Drivers of Freelance Career Success: A test of a boundaryless career model in an archetypical environment". *Journal of Organizational Behavior*
- 2012 Melody Barlage, Arjan van den Born, Les Graham & Arjen van Witteloostuijn, et al. Policing opportunities and threats in Europe, *Journal of Organizational Change Management*
- 2012 Melody Barlage, Arjan van den Born, Les Graham & Arjen van Witteloostuijn, Estimating Perceived Performance Bias through an MTMM Model, The case of police performance in 26 European countries, offered to *Public Administration Review*.
- 2012 Melody Barlage, Arjan van den Born & Theo Jochems, De politie en externe stakeholders, *Tijdschrift voor politievraagstukken*.
- 2012 Melody Barlage, Arjan van den Born & Arjen van Witteloostuijn, "Who Loves the Least Controls the Relationship: A contingency analysis of stakeholder management in police forces in Europe".

2012 Arjan van den Born, Pim van Klink & Arjen van Witteloostuijn, "Subsidizing Performing Arts: Between civilization and addiction", *Journal of Cultural Management*.

Overige publicaties en publieke activiteiten:

Verschillende artikelen over creativiteit en ondernemerschap in kranten (o.a. alle Nederlandse kranten zoals *Telegraaf*, *NRC Handelsblad*, *NRC Next*, *Trouw*, *Volkskrant*, *Financieel Dagblad*) en diverse opiniebladen (o.a. *KvK Krant* en *Elsevier*).

De heer S. Barendregt

De heer Barendregt is ingezet als studentlid. Hij volgt de opleiding Bedrijfskunde Management Economie en Recht aan Hogeschool Inholland. De heer Barendregt geeft voorlichting over de opleiding op middelbare scholen en helpt met open dagen. Hij is werkzaam als financieel administratief medewerker bij HDI-Gerling verzekeringen. De heer Barendregt is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is de heer Barendregt aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2009 – heden HBO Bedrijfskunde MER - Inholland Rotterdam
2012 – 2013 Minors: International macro-economics, HRM en International Marketing - Karlstad University te Karlstad, Zweden
2011 – 2011 Minors: HRM, International trade, International Macro-economics, International Management en Organizational Development - Troy University te Alabama, USA
2005 – 2009 Havo - Gemini college te Ridderkerk

Werkervaring:

2013 – heden Financieel administratief medewerker - HDI-Gerling Verzekeringen N.V.
2012 Stage Financieel administratief medewerker - HDI-Gerling Verzekeringen N.V.
2007 – heden Vulploegleider - Hoogvliet B.V.

Mevrouw H.G. Burgler-Feenstra, NQA-auditor

Mevrouw Burgler-Feenstra is ingezet als NQA-auditor. Zij heeft een ruime ervaring met visitaties in het hoger onderwijs en met EFQM-audits bij de Hanzehogeschool. Op grond van deze werkervaring heeft zij auditdeskundigheid. Zij is bekend met het proces van accreditatie in het hoger onderwijs en is verder ingewerkt binnen de werkwijze van NQA. In 2010 heeft zij deelgenomen aan de NVAO-training voor gecertificeerd secretaris. In 2012 maakte zij enkele malen deel uit van een door de VLUHR (Vlaanderen) samengesteld visitatiepanel.

Opleiding:

1985 Eerstegraads lesbevoegdheid, RijksUniversiteit Limburg
1981 Diploma logopedist, Academie voor Logopedie Groningen
1974 Diploma maatschappelijke werkende, Sociale Academie Den Haag
1969 Diploma HBS-B, Haags Montessori Lyceum
1966 Diploma MULO-B, Dr. O.G. Heldringschool

Werkervaring:

- 2010 – heden NQA auditor
- 2001 – heden Beleidsadviseur kwaliteitszorg bij het Stafbureau Onderwijs en Onderzoek van de Hanzehogeschool Groningen
- 1999 – 2001 Studentendecaan en beleidsadviseur faculteit Gamma dienst Onderwijs en Studentenzaken
- 1984 – 1999 Docent logopedie Hanzehogeschool Groningen
- 1981 – 1984 Logopediste voortgezet speciaal onderwijs / zelfstandig gevestigd logopediste

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Tijdstip	Programma-onderdeel	Deelnemers	Activiteiten
28mei			
12.30 - 13.30	Lunch en kennismaking	NQA panel directie: <i>Drs. Inge Wessels (directeur AM)</i> <i>Noortje de Bruin (toekomstige directeur)</i> <i>Peter van Hoorn (Adjunct directeur)</i> opleidingscoördinator : <i>Koen Demouge</i> projectleider: <i>Paul Lelkes MBI</i>	Lunchen en kennismaken in lokaal OC215
13.30 - 15.30	Vorbereiding en materiaalbestudering	NQA panel	Vorbereiden en bestuderen van materiaal Koen Demouge en Jan Spruijt assisteren indien nodig in kamer OG212 en OG213
15.30 - 16.00	Rondleiding	NQA panel, <i>René van der Burgt, BA (docent)</i>	Rondleiden door gebouw
16.00 - 16.30	Open spreekuur Hiervan heeft één student gebruikt gemaakt	NQA panel	Spreeken met studenten en docenten in lokaal OC213
16.30 - 18.30	Vorbereiding en materiaalbestudering	NQA panel	Vorbereiden en materiaal bestuderen Koen Demouge en Jan Spruijt assisteren indien nodig in kamer OG212 en OG213
29 mei			
08.30 - 09.15	Gesprek over afstuderen	NQA-panel Begeleiders: <i>Koen Demouge, Tom Spanjaard MSc</i> <i>Drs. Petra Driessen (en afstudeercoördinator)</i> Beoordeelaars: <i>Idem (verschillende rollen)</i> Bedrijfsmentoren: <i>Rob de Groot, Cees Kardolus, Aris de Groot, Hans Willems</i>	Spreeken In lokaal OC215
09.15 - 09.30	Bespreking	NQA-panel	Bespreken In lokaal OC215
09.30 - 10.15	Gesprek over afstudeerfase	NQA-panel afstudeerders: <i>Cas Degens, Frank Teunissen, Jonne van Veggel</i> alumni van afstudeerwerken: <i>Mirjam Stuurwold, Wessel Voets, Nick Kuijpers, Iwan Willemsen</i>	Spreeken In lokaal OC215
10.15 - 10.30	Bespreking	NQA-panel	Bespreken In lokaal OC215

Tijdstip	Programmaonder-deel	Deelnemers	Activiteiten
10.30 - 11.15	Gesprek over propedeuse en hoofdfase	NQA-panel, studenten (1) Puck Simons, Myrthe Schols, (2) Aaron Spijkers, Rosemarijn Mulder, Marlinda Jochems (3) Ilse van de Bighelaar, Tim Hendriks, Jeanette van Horssen	Spreken In lokaal OC215
11.15 - 11.30	Bespreking	NQA-panel	Bespreken In lokaal OC215
11.30 - 12.15	Gesprek over propedeuse en hoofdfase	NQA-panel, docenten (1) René v/d Burgt BA, Lara de Hoogd, BA (2) Drs. Machiel Wetselaar, Teun Swinkels MSc (3) Ir. Jan Spruijt, Koen Demouge	Spreken In lokaal OC215
12.15 - 13.15	Lunch	NQA-panel	Lunchen in Grand Café
13.15 - 14.00	1 ^e Gesprek met opleidingsmanagement	NQA-panel directie: Drs. Inge Wessels (directeur AM) Noortje de Bruin (toekomstige directeur) Peter van Hoorn (Adjunct directeur) opleidingscoördinator: Koen Demouge	Spreken In lokaal OC215
14.00 - 14.15	Bespreking	NQA-panel	Bespreken In Lokaal OC 215
14.15 - 15.00	Eventuele extra gesprekken	NQA-panel opleidings- en afstudeercoördinator Drs. Petra Driessen, Koen Demouge	Spreken In lokaal OC215
15.00 - 15.45	Gesprek over borging	NQA-panel Opleidingscie: Drs. Petra Driessen (voorzitter) Onderwijsacie: Koen Demouge (voorzitter) Toetscie: Paul Lelkes MBI (lid) Examencie: Tom Spanjaard MSc (lid) Drs. Gerte Fokkema (voorzitter)	Spreken In lokaal OC215
15.45 - 17.00	Beoordeling	NQA-panel	Beoordelen In lokaal OC215
17.00 - 17.30	2 ^e Gesprek met opleidingsmanagement en afronding	NQA-panel directie: Inge Wessels (directeur AM) Noortje de Bruin (toekomstige directeur) Peter van Hoorn (Adjunct directeur) opleidingscoördinator : Koen Demouge kerndocenten: Ir. Jan Spruijt, René v/d Burgt BA, Lara de Hoogd BA, Teun Swinkels MSc Projectleider: Paul Lelkes MBI	Spreken en afronden In lokaal OC215
17.30 - 18.30	Ontspanning		Ontspannen in Grand Café

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

De documentatie van ABC, die ten behoeve van het visitatie- en beoordelingstraject door de NQA, geplaatst op de NQA-portal is als volgt te lezen:

Hoofdmap	0. Kritische reflectie
	- Kritische reflectie in Word
Submap	- Basisgegevens opleiding in Word
	Onderliggende documenten
	- Bijlagen en onderliggende documenten
Hoofdmap	1. Beoogde eindkwalificaties
	- Eindkwalificaties in Word,
	- Domeinspecifiek referentiekader ABC
	- Eindkwalificaties ABC i.r.t. Dublin descriptoren
	- (Inter)nationale vergelijking ABC
	- BBA vakniveau verantwoording i.r.t competenties ABC
	- Beroepsprofiel ABC 2007
	- Beroepsprofiel ABC 2013
Hoofdmap	2. Onderwijsleeromgeving a
Submap	Curriculum
	- ABC Curriculumoverzicht ABC in Word
	- Verankering curriculum ABC 2008
Submap	Literatuur
	- ABC literatuurlijst blok 1 en 2 jaar 1,2,3,4
	- ABC literatuurlijst blok 3 en 4 jaar 1,2,3,4
	- BoKS ABC 2013
	- Collectieprofiel ABC 2009
Submap	Onderwijs en examen
	- ABC Oertabellen 2012 2013
	- OER ABC 2012-2013
Submap	Examencommissie
	- 12 0319 Jaarverslag examencie2011
	- CvB-11-5272 versie CvB notitie beleid examencommissies
Submap	Personeel
	- AM Personeelsplan 2011-2014
Submap	Docenten
	- Overzicht docenten ABC 2013
Submap	Studieloopbaan
	- SLB studenteninfo hoofdfase 11 april 2013
	- Studieloopbaan beleid AM 2010-2014
Hoofdmap	2. Onderwijsleeromgeving b
Submap	Onderwijsbeschrijvingen 2011-2012
Submappen	Blokschetsen alle blokken
Submappen	Modulebeschrijvingen alle blokken
Hoofdmap	2. Onderwijsleeromgeving c
Submap	Onderwijsbeschrijvingen 2012-2013
Submappen	Blokschetsen (alle blokken)
Submappen	Modulebeschrijvingen (alle blokken)
Hoofdmap	3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties a
Submap	Afstuderen
	- Afstudeer Beoordelingsformulier met competentieanalyse ABC 2012
	- Afstudeerbeoordelingsformulier ABC 2012 (1)
	- Afstudeerbeoordelingsformulier ABC 2012
	- Afstudeerblokboek ABC 2012-2013

Submap	- Blokrapportage afstuderen ABC 2012
Submap	Afstudeerders ABC
Submap	Beoordelingsformulier Docent Voorjaar 2012
Submap	Beoordelingsformulieren najaar 2012
	- Afstuderen ABC (lijst)
Hoofdmap	3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties b
Submap	Kwaliteit
	- 12 0319 Kwaliteitsplan AM 120301
	- rapport kritische reflectie NVAO versie def
Submap	Resultaten opleiding
	- Kritische reflectie
Submap	Blokevaluaties AM
	- Link naar formdesk
Submap	NSE
	- NSE 2011 - gemiddeldes per opleiding per jaar
	- NSE 2011 - nadere analyse voor de Academie voor Marketing
	- 2011 - onderzoeksresultaten 4 opleidingen AM
Submap	HBO keuzegids
	- Inhoud - Keuzegids HBO Voltijd 2012 (link)
	- 111018 Persbericht Keuzegids Hbo Voltijd 2012
Submap	Elsevier
	- Elsevier 2011
Submap	Student Tevredenheid Onderzoek
	- Student Tevredenheid Onderzoek (link)
Submap	HBO monitor
	- HBO-monitor 2010 (link)
Submap	Stage
	- 2012-2013 Stagewijzer ABC final
Submap	Toetsing
	- Jaarverslag Toetscommissie 2011-2012
	- Screeninghandleiding AM 2012
	- Speerpunten toetsing versie 3 oktober
	- Toetsbeleid Academie voor Marketing najaar 12
Submap	Werkveld
	- Overzicht WAR ABC 2013

Dezelfde documenten zijn digitaal beschikbaar, in dezelfde mappenstructuur tijdens de visitatie op 28 en 29 mei.

Tijdens de visitatie zijn van alle onderdelen, waaruit het ABC curriculum is opgebouwd de onderliggende documenten digitaal beschikbaar, in de hieronder weergegeven mappenstructuur:
Hoofdmappen Blokken (3,4 2011-2012 en 1,2,3 2012-2013)

Submap	Blokschets
Submap	Blokinhoud
Submappen	Beroepshouding
	BV ik
	Kenniskring
	Project
	Vakken
	Vaardigheden
Submap	Blokevaluatie

Daarnaast zijn van het afgelopen blok in de kernfase (Blok K3) alle onderliggende documenten fysiek beschikbaar. Daarbij gaat het onder andere, om lesmaterialen, werkstukken, modulebeschrijvingen, toetsing, beoordeling, screening en evaluaties.

Tevens zijn alle eindwerken (afstuderen) op de overzichtslijst fysiek beschikbaar, met de bijbehorende beoordelingen.

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

2019540
2019401
2022704
2023800
2005308
2012192
2019636
2019137
2042686
2022090
2022971

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Advanced Business Creation

Instelling: AVANS Hogeschool

Visitatiedatum: 28 en 29 mei 2013

Ondergetekende:

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van:

directeur Academie voor Marketing

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum:

7-5-2013